

Научни скуп *Научна критика и стручне рецензије*,
Институт за новију историју Србије,
17. 5. 2017, Београд

Институт за новију историју Србије је у просторијама Привредне коморе Србије у Београду одржао скуп *Научна критика и стручне рецензије* као почетак циклуса округлих столова, разговора и конференција под називом *Српска историографија данас*. На скупу је своја искуства, запажања и размишљања изнело 14 научника, а проф. др Смиља Марјановић Душанић није била у могућности да учествује. Отварајући скуп у име организатора др Миле Бјелајац, директор Института за новију историју Србије, најавио је да је то само почетак сличних окупљања научника Србије и света у организацији овог института са циљем да се из различитих аспеката сагледа положај српске историографије данас. Указао је на потребу изучавања места српске историографије у светским оквирима и изучавања белина из прошлости. Говорио је о кризи историје, недовољно развијеном научном животу у данашњем времену, ретким теоретским расправама, одсуству дијалога међу историчарима и недостатку округлих столова, критичких осврта и научних конференција.

Рад скупа је био подељен у три панела којима су руководили др Момчило Исић, др Зоран Јањетовић и др Радмила Радић, научни саветници Института за новију историју Србије.

На првом панелу су говорили проф. др Богољуб Шијаковић, др Мирослав Перишић, др Зоран Јањетовић, др Латинка Перовић и проф. др Драган Павловић. Професор Шијаковић је изнео бројне изазове са којима се суочавају хуманистичке науке у условима инструментализације знања, за које је рекао да своју вредност добија на тржишту рада и постаје комерцијализовано, масовно, банално и тривијално. Др Перишић је пошао од става да научни живот није на пожељном нивоу, иако је извора и слободе за научнике више него раније и иако је приступ изворима лакши. Постављајући као императив очување духа историчара, упозорио је да научни дијалог данас није јача страна српске историографије, чиме су историчари онемогућени да утичу на унапређење струке. Др Јањетовић је говорио о практичним и теоријски проблемима рецензирања радова у условима у којима је за објављивање монографија потребно прибавити три, а за објављивање чланака најчешће две анонимне рецензије. Он сматра да је, ако није могуће финансијски вредновати труд рецензента, потребно на други начин стимулирати

њихов рад. Своја размишљања о садашњем тренутку српске историографије др Латинка Перовић је заснивала на ставу да су научни живот, часописи и рецензије изведени из стања у коме се историографија налази. Професор Павловић је говорио о различитим типовима рецензија, аутономности рецензената, уредника и аутора и о односу на релацији рецензент – аутор – уредник.

На другом панелу су ставове изнели проф. др Биљана Шимуновић Бешлин, др Гордана Кривокапић Јовић, др Александар Р. Милетић и проф. др Александар Кадијевић. Професорка Бешлин је скренула пажњу на угроженост хуманистичких наука постојећим законом о вредновању научноистраживачког рада који је наметнуо продуктивност и цитираност као мерило научног рада. Говорећи из веома богатог рецензентског искуства, указала је на примере ауторециклирања и објављивања истог рада под другим називом. Др Гордана Кривокапић Јовић је на основу уредничког искуства у *Токовима историје* и редакцији за монографије ИНИС-а анализирала текстове приспеле у ове две редакције и то са становишта научног метода и језичког исказа и закључила да постоји доминација позитивистичког методолошког приступа. Такође, извршила је анализу типова рецензија, тј. различитих приступа рецензената текстовима о којима су давали стручна мишљења. У излагању др Милетића је било речи о развоју праксе рецензирања у издавачком процесу, полемикама о сврсисходности давања текстова на спољашње рецензије, критикама концепта спољашњих рецензирања и сл. Од ставова професора Кадијевића издвојићемо подсећање на негативну праксу да се рецензенти монографија појављују и као писци приказа и учесници на промоцијама и то оним „навијачким“. Као опасности по науку навео је и појаве сциентоманије и аутоплагијата.

На последњем панелу су проф. др Милан Ристовић, проф. др Бранко Бешлин, др Бојан Димитријевић, др Слободан Селинић и др Душан Фундић изнели искуства и практичне проблеме из уредничког рада и рада у редакцијама више научних часописа. Говорили су о процесу рецензирања, односу аутора према рецензијама и обавезама, надлежностима и пословима уредника. Професор Ристовић је говорио о раду на уређивању *Годишњака за друштвену историју*, др Димитријевић *Историје 20. века*, професор Бешлин о раду на уређивању издања Матице српске и *Српског биографског речника*, др Селинић о искуствима из редакције *Токова историје*, а др Фундић из редакције *Balkanice*.

После сва три панела вођена је веома садржајна дискусија. Издвојићемо неке од најзначајнијих ставова. Академик проф. др Љубодраг Димић је упозорио на постојање опортунизма у рецензијама (лични, професионални, мање политички). Говорио је о потреби да историографија буде под научним надзором и да до тог стадијума није дошла упркос завидном корпусу знања. Проф. др Милан Ристовић је говорио о стању у коме се наука налази износећи запажање да се она данас налази „на вештачком дисању“. Подсетио је да су бројне књиге и научни пројекти у протеклим деценијама остали без озбиљне критичке анализе. Указао је и на то да би требало да постоји кровна организација историчара која би требало да организује редовне конгресе историчара. Др Момчило Исић је апострофирао потребу да научни институти и универзитетске катедре одреде белине у историографији, како би наредних година многе неистражене теме добиле научна тумачења и закључио да не постоји оправдање за изостанак научног дијалога о објављеним књигама. Др Олга Манојловић Пинтар се заложила за одржавање концепта анонимности рецензената и исказала потребу да објављивање једног текста буде почетак научне дебате. Др Александар Стојановић је у први план истакао потребу обезбеђивања квалитетних и непристрасних рецензија.

Овим скупом је Институт за новију историју Србије започео серију научних разговора о најважнијим темама које обележавају стање српске историографије на почетку 21. века. Најављено је да ће повод за следеће окупљање бити разговор о рецепцији српске историографије у свету и ближем окружењу.

Слободан СЕЛИНИЋ

Научна конференција *Italy and the Deportation of Jews in the Occupied Territories during the Second World War: 1939–1945*, Рим, Универзитет LUISS – Гвидо Карли, 11–12. 5. 2017.

Научна конференција *Italy and the Deportation of Jews in the Occupied Territories during the Second World War: 1939–1945* одржана је у Риму на Слободном међународном универзитету за друштвене студије – Гвидо Карли (Libera Università Internazionale degli Studi